

Παναγιώτα Βαφειάδου, Δικηγόρος  
Σοφία Παυλάκη, Δικηγόρος

# ΚΩΔΙΚΑΣ ΟΔΙΚΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ

Ενημέρωση μέχρι το Ν 4313/2014



ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ



# ΚΩΔΙΚΑΣ ΟΔΙΚΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ

- Ν 2696/1999
- ΠΔ 51/2012
- ΥΑ Α3/οικ. 50984/7947/22.11.2013
  - ΚΥΑ 2500/15/135-ί/6.9.2011
  - ΚΥΑ οικ. 21504/2601/11.4.2007
    - ΠΔ 70/2014

Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας  
Παναγιώτα Βαφειάδου, Σοφία Παυλάκη

ISBN 978-960-562-404-0

Σύμφωνα με το Ν. 2121/93 για την Πνευματική Ιδιοκτησία απαγορεύεται η αναδημοσίευση και γενικά η αναπαραγωγή του παρόντος έργου, η αποθήκευσή του σε βάση δεδομένων, η αναμετάδοσή του σε ηλεκτρονική ή οποιαδήποτε άλλη μορφή και η φωτοανατύπωσή του με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς γραπτή άδεια του εκδότη.

#### ΔΗΛΩΣΗ ΕΚΔΟΤΙΚΟΥ ΟΙΚΟΥ

Το περιεχόμενο του παρόντος έργου έχει τύχει επιμελούς και αναλυτικής επιστημονικής επεξεργασίας. Ο εκδοτικός οίκος και οι συντάκτες δεν παρέχουν διά του παρόντος νομικές συμβουλές ή παρεμφερείς συμβουλευτικές υπηρεσίες, ουδεμία δε ευθύνη φέρουν για τυχόν ζημία τρίτου λόγω ενέργειας ή παράλειψης που βασίστηκε εν όλω ή εν μέρει στο περιεχόμενο του παρόντος έργου.

Art Director:	Γιάννης Μαμαλούκος
Υπεύθυνος Παραγωγής:	Ανδρέας Μενούνος
Φωτοστοιχειοθεσία:	Θεώνη Χαραλαμπάκη
Παραγωγή:	NB Production AM280415M23



ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Μαυρομιάλη 23, 106 80 Αθήνα  
Τηλ.: 210 3678 800 • Fax: 210 3678 819  
<http://www.nb.org> • e-mail: [info@nb.org](mailto:info@nb.org)  
Αθήνα: Μαυρομιάλη 2, 106 79 • Τηλ.: 210 3607 521  
Πειραιάς: Φίλωνος 107-109, 185 36 • Τηλ: 210 4184 212  
Πάτρα: Κανάρη 15, 262 22 • Τηλ.: 2610 361 600  
Θεσ/νίκη: Φράγκων 1, 546 26 • Τηλ.: 2310 532 134



member of Europe's 500  
dynamic entrepreneurs



© 2015, ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΕΒΕ

Παναγιώτα Βαφειάδου, Δικηγόρος  
Σοφία Παυλάκη, Δικηγόρος

# ΚΩΔΙΚΑΣ ΟΔΙΚΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ

- Ν 2696/1999
- ΠΔ 51/2012
- ΥΑ Α3/οικ. 50984/7947/22.11.2013
  - ΚΥΑ 2500/15/135-ί/6.9.2011
- ΚΥΑ οικ. 21504/2601/11.4.2007
  - ΠΔ 70/2014

Ενημέρωση μέχρι το Ν 4313/2014



ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

## Road Traffic Code

Panagiota Vafiadou, Sofia Pavlaki

ISBN 978-960-562-404-0

### **COPYRIGHT**

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, without the prior permission of NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A., or as expressly permitted by law or under the terms agreed with the appropriate reprographic rights organisation. Enquiries concerning reproduction which may not be covered by the above should be addressed to NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A. at the address below.

### **DISCLAIMER**

The content of this work is intended for information purposes only and should not be treated as legal advice. The publication is necessarily of a general nature; NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A. makes no claim as to the comprehensiveness or accuracy of the information provided; Information is not offered for the purpose of providing individualized legal advice. Professional advice should therefore be sought before any action is undertaken based on this publication. Use of this work does not create an attorney-client or any other relationship between the user and NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A. or the legal professionals contributing to this publication.



NOMIKI BIBLIOTHIKI

23, Mavromichali Str., 106 80 Athens Greece  
Tel.: +30 210 3678 800 • Fax: +30 210 3678 819  
<http://www.nb.org> • e-mail: [info@nb.org](mailto:info@nb.org)



© 2015, NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A.

# ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η έκδοση του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, στη σειρά «κωδίκων τσέπης», κρίθηκε αναγκαία, μετά τις τροποποιήσεις που επήλθαν τα τελευταία έτη στο Ν 2696/1999 «*Κύρωση του κώδικα οδικής κυκλοφορίας*». Ο νόμος αυτός παρατίθεται στην παρούσα έκδοση κωδικοποιημένος, μέχρι και το Ν 4313/2014 (ΦΕΚ Α΄ 261/17.12.2014).

Εκτός όμως από τον βασικό Ν 2696/1999, η έκδοση αυτή περιλαμβάνει και τα εξής νομοθετήματα:

Το ΠΔ 51/2012 «*Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς την Οδηγία 2006/126/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ης Δεκεμβρίου 2006, όπως τροποποιήθηκε με τις Οδηγίες 2008/65/ΕΚ της Επιτροπής της 27ης Ιουνίου 2008, 2009/113/ΕΚ της Επιτροπής της 25ης Αυγούστου 2009 και 2011/94/ΕΕ της Επιτροπής της 28ης Νοεμβρίου 2011*». Και αυτό το σημαντικό νομοθέτημα παρουσιάζεται κωδικοποιημένο, σύμφωνα με όλες τις νεότερες νομοθετικές εξελίξεις.

Τις ιδιαίτερα σημαντικές υπουργικές αποφάσεις: την ΥΑ Α3/οικ. 50984/7947/22.11.2013 «*Άδεια οδήγησης, εκπαίδευση και εξέταση υποψηφίων οδηγών μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών και αυτοκινήτων*», την ΚΥΑ 2500/15/135-ι/2011 «*Διαπίστωση χρήσης οινόπνευματος, τοξικών ουσιών και φαρμάκων από οδηγούς κατά την οδήγηση οχημάτων, καθώς και από πεζούς που εμπλέκονται σε τροχαία ατυχήματα*» και την ΚΥΑ οικ. 21504/2601/2007 «*Σύστημα Ελέγχου Συμπεριφοράς Οδηγών Αυτοκινήτων, Μοτοσικλετών και Μοτοποδηλάτων (ΣΕΣΟ)*».

Τέλος, παρατίθεται το πλέον πρόσφατο νομοθέτημα ΠΔ 70/2014 *«Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς την Οδηγία 2011/82/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2011 για τη διευκόλυνση της διασυνοριακής ανταλλαγής πληροφοριών για τροχαίες παραβάσεις που έχουν σχέση με την οδική ασφάλεια»*.

Η έκδοση συμπληρώνεται με εύχρηστο αλφαβητικό ευρετήριο, ενώ στο τέλος παρατίθενται οι πινακίδες σήμανσης των οδών, σε έγχρωμη απεικόνιση.

Πρόκειται για μία πλήρως ενημερωμένη, χρήσιμη και εύκολα μεταφερόμενη έκδοση του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας και των συναφών νόμων, η οποία πιστεύουμε ότι παρέχει μια ολοκληρωμένη και πλήρη ενημέρωση σε όσους ενδιαφέρονται και εμπλέκονται με τα θέματα που αφορούν την οδική ασφάλεια.

Απρίλιος 2015

**Π. Βαφειάδου, Σ. Παυλάκη**



# ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

## [1] Ν 2696/1999

«Κύρωση του κώδικα οδικής κυκλοφορίας»

[Άρθρο πρώτο] \_\_\_\_\_ 1

### ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΟΔΙΚΗ ΣΗΜΑΝΣΗ ΚΑΙ ΣΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ  
ΚΑΝΟΝΕΣ ΟΔΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΓΕΝΙΚΑ - ΟΡΙΣΜΟΙ [Άρθρα 1-2] \_\_\_\_\_ 2

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΣΗΜΑΝΣΗ - ΔΙΑΓΡΑΜΜΙΣΗ - ΣΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ [Άρθρα 3-11]\_\_ 13

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΚΑΝΟΝΕΣ ΟΔΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ [Άρθρα 12-44] \_\_\_\_\_ 56

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ [Άρθρα 45-52Α] \_\_\_\_\_ 125

### ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ, ΑΠΟΓΡΑΦΗ, ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ,  
ΘΕΣΗ ΣΕ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΚΑΙ ΟΔΗΓΗΣΗ ΟΔΙΚΩΝ  
ΟΧΗΜΑΤΩΝ

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ, ΒΑΡΗ ΚΑΙ ΕΛΞΗ ΟΧΗΜΑΤΩΝ [Άρθρα 53-54] \_\_\_\_\_ 142

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

---

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄	
ΤΡΟΧΟΠΕΔΗΣΗ ΟΧΗΜΑΤΩΝ [Άρθρα 55-62] _____	145
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄	
ΦΩΤΑ ΚΑΙ ΑΝΤΑΝΑΚΛΑΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (ΑΝΤΑΝΑΚΛΑΣΤΗΡΕΣ) [Άρθρα 63-80] _____	152
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄	
ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΟΧΗΜΑΤΩΝ [Άρθρα 81-83] _____	168
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄	
ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ, ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΘΕΣΗ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ [Άρθρα 84-93] _____	177
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι΄	
ΑΔΕΙΕΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΟΔΗΓΗΣΗΣ [Άρθρα 94-102] _____	187
ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ	
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ΄	
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΙΜΑ [Άρθρα 103-105] _____	196
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ΄	
ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ [Άρθρα 106-110, δεύτερο] _____	203

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

---

### [2] ΠΔ 51/2012

«Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς την Οδηγία 2006/126/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 2006, όπως τροποποιήθηκε με τις Οδηγίες 2008/65/ΕΚ της Επιτροπής της 27ης Ιουνίου 2008, 2009/113/ΕΚ της Επιτροπής της 25ης Αυγούστου 2009 και 2011/94/ΕΕ της Επιτροπής της 28ης Νοεμβρίου 2011»

[Άρθρα 1-20] \_\_\_\_\_ 207

#### ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΑΔΕΙΑΣ  
ΟΔΗΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ \_\_\_\_\_ 237

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ \_\_\_\_\_ 257

#### ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ  
ΓΙΑ ΤΗ ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΟΔΗΓΗΣΗΣ  
ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΟΥ ΟΧΗΜΑΤΟΣ \_\_\_\_\_ 285

##### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Α΄ ΙΑΤΡΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΟΔΗΓΩΝ ΚΑΙ ΟΔΗΓΩΝ\_\_ 285

##### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ  
ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ \_\_\_\_\_ 307

#### ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV

ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΔΙΕΞΑΓΟΥΝ  
ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΔΟΚΙΜΑΣΙΕΣ ΟΔΗΓΗΣΗΣ \_\_\_\_\_ 348

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

---

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V	356
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI	357
[Άρθρα 21Α-22]	358

### **[3] ΥΑ Α3/οικ. 50984/7947/22.11.2013**

«Άδεια οδήγησης, εκπαίδευση και εξέταση υποψηφίων οδηγών μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών και αυτοκινήτων»	359
---	-----

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΧΟΡΗΓΗΣΗ, ΕΠΕΚΤΑΣΗ Ή ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΑΔΕΙΑΣ ΟΔΗΓΗΣΗΣ [Άρθρα 1-17]	359
---	-----

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΟΔΗΓΩΝ [Άρθρα 18-20]	398
---	-----

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΕΞΕΤΑΣΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΟΔΗΓΩΝ [Άρθρα 21-35]	407
--	-----

#### ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

##### ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΟΔΗΓΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΟΔΗΓΗΣΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΑΜ, Α1, Α2, Α	446
---	-----

##### ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΟΔΗΓΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΟΔΗΓΗΣΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Β, C1, C, D1, D, ΒΕ, C1Ε, CΕ, D1Ε, DΕ	459
---	-----

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

---

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ	
ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΔΟΚΙΜΑΣΙΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΟΔΗΓΩΝ ΓΙΑ ΓΗΝ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΟΔΗΓΗΣΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ C1, C, D1, D, BE, C1E, CE, D1E, DE	466
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV	
ΣΧΕΔΙΑ ΕΙΔΙΚΩΝ ΔΟΚΙΜΑΣΙΩΝ ΜΟΤΟΣΙΚΛΕΤΩΝ	482
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V	
ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΠΙΝΑΚΙΔΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΟΧΗΜΑΤΟΣ	484
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI	
ΠΟΣΑ ΠΑΓΙΩΝ ΤΕΛΩΝ ΧΑΡΤΟΣΗΜΟΥ, ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΥΠΕΡ ΤΡΙΤΩΝ & ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΩΝ ΠΟΣΩΝ [N 2556/1997 (Α΄ 270), N 2873/2000 (Α΄ 285) και N 4155/2013 (Α΄ 120)]	488
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII	
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ ΝΕΟΥ ΕΝΤΥΠΟΥ ΑΔΕΙΑΣ ΟΔΗΓΗΣΗΣ ΓΙΑ ΟΣΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΔΕΙΩΝ ΟΔΗΓΗΣΗΣ ΧΟΡΗΓΗΘΟΥΝ ΑΠΟ 19-1-2013	490
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII	
Πίνακας Τεχνικών Χαρακτηριστικών και Βαρών Εκπαιδευτικών Οχημάτων BE, CI, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE	503
ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 1	
ΔΕΛΤΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥ ΟΔΗΓΟΥ ΑΜ, Α1, Α2, Α	505

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

---

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 2	
ΔΕΛΤΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΗΣ	
ΥΠΟΨΗΦΙΟΥ ΟΔΗΓΟΥ Β, C1, C, D1, D, ΒΕ, C1Ε, CE, D1Ε, DE	509
ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 3	
ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ ΚΑΙ	
ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ	513
<b>[4] Απόφαση Υπουργών Υποδομών,</b>	
<b>Μεταφορών και Δικτύων - Υγείας και</b>	
<b>Κοινωνικής Αλληλεγγύης - Προστασίας</b>	
<b>του Πολίτη 2500/15/135-ί/2011</b>	
«Διαπίστωση χρήσης οίνοπνεύματος, τοξικών	
ουσιών και φαρμάκων από οδηγούς κατά	
την οδήγηση οχημάτων, καθώς και από πεζούς	
που εμπλέκονται σε τροχαία ατυχήματα»	517
[Άρθρα 1-6]	518
ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ	525
[Άρθρα 7-8]	534
<b>[5] ΚΥΑ οικ. 21504/2601/2007</b>	
«Σύστημα Ελέγχου Συμπεριφοράς Οδηγών	
Αυτοκινήτων, Μοτοσικλετών και	
Μοτοποδηλάτων (ΣΕΣΟ)»	535
[Άρθρα 1-10]	536
ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ	554

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

---

### [6] ΠΔ 70/2014

«Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς την Οδηγία 2011/82/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2011 για τη διευκόλυνση της διασυνοριακής ανταλλαγής πληροφοριών για τροχαίες παραβάσεις που έχουν σχέση με την οδική ασφάλεια» \_\_\_\_\_ 561

[Άρθρα 1-9] \_\_\_\_\_ 564

#### ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ  
ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 4 \_\_\_\_\_ 572

ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΟΥ  
ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 4 \_\_\_\_\_ 573

#### ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΠΡΟΤΥΠΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ  
ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 5 \_\_\_\_\_ 576

[Άρθρο 10] \_\_\_\_\_ 584

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ \_\_\_\_\_ 585

ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΣΗΜΑΝΣΗΣ ΟΔΩΝ \_\_\_\_\_ 593

# ΚΩΔΙΚΑΣ ΟΔΙΚΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ

## ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

### ΟΔΙΚΗ ΣΗΜΑΝΣΗ ΚΑΙ ΣΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΝΟΝΕΣ ΟΔΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

#### ΓΕΝΙΚΑ - ΟΡΙΣΜΟΙ

**Άρθρο 1.** — **Πεδίο εφαρμογής του Κώδικα.** Ο Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας εφαρμόζεται σε οδούς και σε χώρους που χρησιμοποιούνται για δημόσια κυκλοφορία οχημάτων, πεζών και ζώων.

**Άρθρο 2.** — **Ορισμοί. 1.** Για την εφαρμογή του παρόντος Κώδικα νοούνται ως:

**Αντανακλαστικό στοιχείο:** Αντικείμενο που χρησιμοποιείται για να δείχνει την παρουσία οχήματος με αντανάκλαση φωτός που δεν προέρχεται από αυτό το όχημα.

**Απόβαρο κενού οχήματος:** Το βάρος του οχήματος χωρίς πλήρωμα, επιβάτες ή φορτίο, αλλά με τη δεξαμενή καυσίμου γεμάτη καύσιμα, μέχρι το 90% της χωρητικότητας, με ψυκτικό μέσο, λιπαντικά, τα συνήθως φερόμενα εργαλεία και τον εφεδρικό τροχό.

**Απόβαρο οχήματος σε ετοιμότητα λειτουργίας:** Το απόβαρο του κενού οχήματος μαζί με το βάρος του πληρώματος.

**Αυτοκίνητο ή αυτοκίνητο όχημα:** Το μηχανοκίνητο όχημα, το οποίο χρησιμοποιείται κυρίως για τη μεταφορά προσώπων ή πραγμάτων ή για τη ρυμούλκηση στις οδούς οχημάτων που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά προσώπων ή πραγμάτων. Ο όρος αυτός δεν περιλαμβάνει τα οχήματα, όπως οι γεωργικοί ελκυστήρες, τα χρησιμοποιούμενα πα-



ρεμπιπτόντως μόνο για την οδική μεταφορά προσώπων ή πραγμάτων ή για ρυμούλκηση, στις οδούς, οχημάτων που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά προσώπων ή πραγμάτων.

Αυτοκίνητο δημόσιας χρήσης: Το αυτοκίνητο όχημα με το οποίο εκτελούνται μεταφορές προσώπων ή πραγμάτων ή μικτές με ολική ή μερική μίσθωση ή με κόμιστρο ανά επιβάτη.

Αυτοκίνητο επιβατηγό: Το προοριζόμενο για τη μεταφορά κυρίως προσώπων αυτοκίνητο όχημα, 9 κατ' ανώτατο όριο θέσεων μαζί με τη θέση του οδηγού.

Αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης: Το αυτοκίνητο όχημα με το οποίο εκτελούνται μεταφορές προσώπων χωρίς κόμιστρο και πραγμάτων που ανήκουν στον ιδιοκτήτη ή κάτοχο αυτού.

Αυτοκίνητο λεωφορείο: Το αυτοκίνητο όχημα που προορίζεται κυρίως για τη μεταφορά προσώπων 10 και άνω θέσεων, συμπεριλαμβανομένης και της θέσης του οδηγού.

Αυτοκίνητο φορτηγό: Το αυτοκίνητο όχημα που προορίζεται κυρίως για τη μεταφορά πραγμάτων.

Αυτοκινητοδρόμιο: Ειδικό γήπεδο ή χώρος κατάλληλα διαμορφωμένος που προορίζεται για αγώνες ταχύτητας, δεξιοτεχνίας, επίδειξης ή αντοχής αυτοκινήτων ή μοτοσικλετών, ασκήσεις οδήγησης και ψυχαγωγίας, καθώς επίσης και ως χώρος δοκιμών μηχανοκίνητων οχημάτων με σκοπό τον έλεγχο της καλής λειτουργίας τους.

Αυτοκινητόδρομος: Οδός ειδικής μελέτης και κατασκευής για την κυκλοφορία αυτοκινήτων οχημάτων και μοτοσικλετών, η οποία δεν εξυπηρετεί τις συνορεύουσες με αυτήν ιδιοκτησίες και η οποία:

α) διαθέτει, εκτός ειδικών σημείων ή προσωρινά, χωριστά οδοστρώματα για τις δύο κατευθύνσεις της κυκλοφορίας, που διακρίνονται μεταξύ τους είτε με διαχωριστικές νησίδες είτε, κατ' εξαίρεση, με άλλα μέσα,

**β)** δεν διασταυρώνεται ισόπεδα με άλλη οδό, μονοπάτι, σιδηροδρομική ή τροχιοδρομική γραμμή και

**γ)** έχει χαρακτηριστεί με απόφαση του ΥΠΕΧΩΔΕ και έχει ειδική σήμανση με πινακίδες ως αυτοκινητόδρομος.

**Δεξιά κατεύθυνση κυκλοφορίας:** Η επί της οδού διπλής κατεύθυνσης κυκλοφορίας κίνηση, κατά τρόπον ώστε στην αριστερή πλευρά του οδηγού να κινούνται οι αντίθετα ερχόμενοι.

**Δημόσια κυκλοφορία:** Η αόριστη και απροσδιόριστη εκ των προτέρων κυκλοφορία σε δημόσιες ή ιδιωτικές οδούς ή χώρους πεζών, οχημάτων ή ζώων.

**Διάβαση πεζών:** Το τμήμα του οδοστρώματος που ορίζεται με ειδική σήμανση ή διαγράμμιση ή σηματοδότηση για τη διέλευση των πεζών.

**Διακοπή πορείας:** Η σύντομη ακινησία του οχήματος για την αποφυγή εμπλοκής με άλλο όχημα, πεζό ή ζώο που χρησιμοποιεί την οδό ή σύγκρουσης με εμπόδιο ή για συμμόρφωση με τους κανονισμούς της κυκλοφορίας.

**Διαχωριστική νησίδα:** Το υπερυψωμένο ή με άλλους τρόπους οριζόμενο τμήμα οδού, το οποίο χωρίζει λωρίδες κυκλοφορίας οχημάτων ή οδοστρώματα της αυτής ή αντίθετης κατεύθυνσης και επί του οποίου απαγορεύεται η κυκλοφορία, με εξαίρεση τη διέλευση πεζών, όπου αυτή επιτρέπεται.

**Ελαφρό ρυμουλκούμενο:** Το ρυμουλκούμενο επιτρεπόμενου μέγιστου βάρους μέχρι και 750 χιλιογράμμων.

**Έρεισμα:** Η πέραν του οδοστρώματος ακραία λωρίδα της οδού.

**Ζώα:** Τα κατοικίδια και σταυλοδίαιτα ζώα.

**Ηλεκτροκίνητο λεωφορείο (τρόλλεϋ):** Το με ηλεκτροκινητήρα, αλλά όχι επί σιδηροτροχιών, κινούμενο αυτοκίνητο λεωφορείο που τροφοδοτείται από ηλεκτροφόρο γραμμή.

Ημιρυμουλκούμενο (επικαθήμενο): Το ρυμουλκούμενο το κατασκευασμένο για σύνδεση με ρυμουλκό όχημα κατά τρόπον ώστε τμήμα αυτού να στηρίζεται επί του ρυμουλκού, επί του οποίου επιπίπτει μεγάλο μέρος του βάρους και του φορτίου του.

Ισόπεδος οδικός κόμβος: Κάθε ισόπεδη συμβολή, διακλάδωση ή διασταύρωση οδών, συμπεριλαμβανομένων και των ελεύθερων χώρων που σχηματίζονται από αυτές.

Ισόπεδη σιδηροδρομική ή τροchioδρομική διάβαση: Κάθε ισόπεδη διασταύρωση μεταξύ οδού, και σιδηροδρομικής ή τροchioδρομικής γραμμής, η οποία έχει ίδια διαμόρφωση.

Κατοικημένη περιοχή: Η περιοχή που έχει σημανθεί με πινακίδες ως κατοικημένη στις εισόδους και εξόδους της.

Λεωφορειόδρομος: Οδός ή τμήμα οδού αποκλειστικής κυκλοφορίας λεωφορείων.

Λιμένας είναι ζώνη ξηράς και θάλασσας μαζί με έργα και εξοπλισμό, που επιτρέπουν κυρίως την υποδοχή κάθε είδους πλωτών μέσων και σκαφών αναψυχής, τη φορτοεκφόρτωση, αποθήκευση, παραλαβή και προώθηση των φορτίων τους, την εξυπηρέτηση επιβατών και οχημάτων και την ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με τις θαλάσσιες μεταφορές (παρ. 7 του άρθ. 1 Ν 2971/2001, ΦΕΚ Α΄ 285). [Όπως ο ορισμός αυτός προστέθηκε με το άρθρο 23 παρ. 1 Ν 4058/2012 (ΦΕΚ Α΄ 63/22.3.2012).]

Λωρίδα Έκτακτης Ανάγκης (ΛΕΑ): Η επί αυτοκινητοδρόμου λωρίδα που βρίσκεται μεταξύ της ακραίας δεξιάς συνεχούς διαγράμμισης και του άκρου της οδού. [Όπως ο ορισμός αυτός προστέθηκε με το άρθρο 1 παρ. 1 Ν 3542/2007 (ΦΕΚ Α΄ 50), έναρξη ισχύος από 3.6.2007.]

Λωρίδα κυκλοφορίας: Μία των κατά μήκος ζωνών στις οποίες χωρίζεται το οδόστρωμα με ή χωρίς διαγραμμίσεις ή άλλα κατάλληλα διαχωριστικά μέσα, πλάτους επαρκούς για την κυκλοφορία μιας σειράς (στοίχου) οδικών οχημάτων.

**Μέγιστο επιτρεπόμενο βάρος:** Το μέγιστο βάρος φορτωμένου οχήματος, το οποίο αναγράφεται ως επιτρεπόμενο στην άδεια κυκλοφορίας του.

**Μηχάνημα αγροτικό:** Το μηχανοκίνητο όχημα που προορίζεται κυρίως για την εκτέλεση γεωργικών εργασιών (π.χ. αγρού, δάσους, κτηνοτροφικών, κηπευτικών, ανθοκομικών εκμεταλλεύσεων), τη μεταφορά προϊόντων ή προσώπων της αγροτικής εκμετάλλευσης του ιδιοκτήτη του αγροτικού μηχανήματος ή τη μεταφορά εφοδίων ή εργαλείων είτε αυτοτελώς είτε με τη λειτουργία φερόμενων ή ελκόμενων μηχανημάτων, εργαλείων, ρυμουλκών.

Ο όρος αυτός περιλαμβάνει:

- α) τους γεωργικούς ελκυστήρες κάθε μορφής,
- β) τις αυτοπροωθούμενες μηχανές εκτέλεσης γεωργικών εργασιών.

Στις άδειες κυκλοφορίας αναγράφονται υποχρεωτικά τα βάρη και οι διαστάσεις του αγροτικού μηχανήματος. [Όπως ο ορισμός αυτός τροποποιήθηκε με το άρθρο 7 παρ. 1 Ν 3399/2005 (ΦΕΚ Α' 255/17.10.2005).]

**Μηχάνημα έργων:** Το μηχανοκίνητο όχημα, που προορίζεται για την κατασκευή και συντήρηση οδικών ή άλλων τεχνικών έργων. Ο όρος αυτός περιλαμβάνει και τα οχήματα που προορίζονται για την αποκατάσταση της κυκλοφορίας, τον καθαρισμό και τη σήμανση των οδών. Δεν υπάγονται στην κατηγορία των μηχανημάτων έργων, θεωρούμενα ως αυτοκίνητα, τα μηχανοκίνητα οχήματα, εφόσον αυτά εκτελούν και μεταφορικό έργο επί των οδών της Χώρας.

**Μικτό βάρος:** Το εκάστοτε πραγματικό βάρος του οχήματος μετά του φορτίου, του πληρώματος και των επιβατών.

**Μοτοποδήλατο:** Το δίτροχο ή τρίτροχο όχημα, του οποίου η μέγιστη εκ κατασκευής ταχύτητα δεν υπερβαίνει τα 45 χιλιόμετρα την ώρα και, εάν είναι εξοπλισμένο με κινητήρα εσωτερικής καύσης, ο κυλινδρισμός του δεν υπερβαίνει τα 50 κυβικά εκατοστά. Επίσης ως μοτοποδήλατο λογίζεται και το ελαφρό τετράτροχο όχημα του οποίου το απόβαρο κε-

νού οχήματος, μη συμπεριλαμβανομένου του βάρους του καυσίμου ή του μίγματος καυσίμου - ελαίου ή των συσσωρευτών των ηλεκτρικών οχημάτων, είναι μικρότερο των 350 χιλιογράμμων, η μέγιστη εκ κατασκευής ταχύτητα δεν υπερβαίνει τα 45 χιλιόμετρα την ώρα και ο κυλινδρισμός του κινητήρα του δεν υπερβαίνει τα 50 κυβικά εκατοστά, προκειμένου για κινητήρα με επιβαλλόμενη ανάφλεξη ή η μέγιστη καθαρή ισχύς τα 4 KW, προκειμένου για κινητήρες άλλου τύπου.

Μοτοσικλέτα: Κάθε δίτροχο μηχανοκίνητο όχημα με ή χωρίς καλάθι, του οποίου είτε η μέγιστη εκ κατασκευής ταχύτητα είναι μεγαλύτερη των 45 χιλιομέτρων την ώρα είτε, εάν είναι εξοπλισμένο με κινητήρα εσωτερικής καύσης, ο κυλινδρισμός του κινητήρα είναι μεγαλύτερος των 50 κυβικών εκατοστών.

Νησίδα ασφαλείας: Το υπερυψωμένο τμήμα οδοστρώματος που προορίζεται είτε για καταφύγιο των πεζών είτε για την αποβίβαση - επιβίβαση επιβατών σε συγκοινωνιακά μέσα.

Νύκτα: Η χρονική περίοδος η οποία αρχίζει μισή ώρα μετά τη δύση του ηλίου και λήγει μισή ώρα πριν από την ανατολή αυτού.

Οι διατάξεις του Κώδικα οι οποίες επιβάλλουν ειδικές υποχρεώσεις κατά τη νύκτα εφαρμόζονται ανάλογα και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η ορατότητα είναι ανεπαρκής, λόγω ειδικών συνθηκών (ομίχλης, χιονόπτωσης, ραγδαίας βροχής κ.λπ. ή μέσα σε σήραγγες).

Οδηγός: Πρόσωπο το οποίο οδηγεί κάθε είδους όχημα ή ζώα μεμονωμένα ή σε αγέλες και ποίμνια ή ζώα όταν χρησιμοποιούνται για έλξη, μεταφορά προσώπων ή πραγμάτων ή ίππευση.

Οδός: Ολόκληρη η επιφάνεια που προορίζεται για τη δημόσια κυκλοφορία.

Οδός εξυπηρέτησης παροδίων: Οδός η οποία χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την εξυπηρέτηση των παροδίων ιδιοκτησιών.

Οδός προτεραιότητας: Οδός ειδικά χαρακτηρισμένη και σημασμένη όπου η κυκλοφορία των οδικών οχημάτων σε αυτήν, έχει προτεραιότητα έναντι των εισερχόμενων σε αυτήν από άλλες οδούς.

Οδός ταχείας κυκλοφορίας: Οδός ειδικής μελέτης και κατασκευής για την κυκλοφορία αυτοκινήτων οχημάτων και μοτοσικλετών, η οποία δεν εξυπηρετεί τις συνορεύουσες με αυτήν ιδιοκτησίες παρά μόνο με παράπλευρες βοηθητικές οδούς και κόμβους και η οποία:

- α) συνδέεται μόνο με ειδικής διάταξης ισόπεδους ή ανισόπεδους κόμβους με το υπόλοιπο κύριο οδικό δίκτυο,
- β) δεν διασταυρώνεται ισόπεδα με άλλη οδό, μονοπάτι, σιδηροδρομική ή τροchioδρομική γραμμή και
- γ) έχει χαρακτηριστεί με απόφαση του ΥΠΕΧΩΔΕ και έχει ειδική σήμανση με πινακίδες ως οδός ταχείας κυκλοφορίας.

Οδόστρωμα: Το τμήμα της οδού που προορίζεται για την κυκλοφορία των οχημάτων.

Οριογραμμή οδοστρώματος: Η γραμμή η οποία ορίζει το τέλος του οδοστρώματος. Επί οδοστρώματων στα οποία υπάρχουν μία ή περισσότερες ακραίες λωρίδες κυκλοφορίας ή ζώνες για τη χρήση ορισμένων κατηγοριών οχημάτων, πεζών ή ζώων, οριογραμμή οδοστρώματος είναι, για τους λοιπούς που χρησιμοποιούν την οδό, το τέλος του οδοστρώματος που απομένει.

Όχημα αρθρωτό: Ο συνδυασμός οχημάτων που περιλαμβάνει ένα ρυμουλκικό όχημα και ένα ημιρυμουλκούμενο (επικαθήμενο) συνδεδεμένο με αυτό.

Όχημα ζωήλατο: Το όχημα με τροχούς που σύρεται από ζώα.

Όχημα Κάρτ: Το μικρό τετράτροχο όχημα, με ή χωρίς αμάξωμα, με τέσσερις μη ευθυγραμμισμένους τροχούς που ακουμπούν συνέχεια στο έδαφος, οι δύο από τους οποίους εξασφαλίζουν την οδήγηση και οι άλλοι δύο την πρόωση (κίνηση). Τα κύρια μέρη του είναι: το πλαίσιο ή σασί, το αμάξωμα, τα ελαστικά και ο κινητήρας.

Όχημα οδικό: Το μεταφορικό ή άλλων χρήσεων μέσο που κινείται στις οδούς και στους χώρους του άρθρου 1 και οδηγείται από πρόσωπο, με εξαίρεση των μέσων που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά βρεφών και ατόμων με αναπηρίες (ΑμεΑ). [Όπως ο ορισμός αυτός τροποποιήθηκε με το άρθρο 96 Ν 3542/2007 (ΦΕΚ Α΄ 50/2.3.2007, έναρξη ισχύος 3.6.2007).]

Δεν θεωρούνται ως οδικά οχήματα αυτά που κινούνται επί σιδηροτροχιών, για τα οποία όμως εφαρμόζονται κανόνες κυκλοφορίας του Κώδικα.

Όχημα μηχανοκίνητο: Το αυτοπροωθούμενο οδικό όχημα, πλην των μοτοποδηλάτων.

Όχημα χειροκίνητο: Το όχημα που ωθείται ή σύρεται με τα χέρια.

Παραχώρηση προτεραιότητας: Η υποχρέωση οδηγού οχήματος, να μη συνεχίσει ή επαναλάβει την κίνηση ή τους ελιγμούς του, εάν, ενεργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο, μπορεί να υποχρεώσει τους οδηγούς άλλων οχημάτων να μεταβάλλουν απότομα την κατεύθυνση ή την ταχύτητα των οχημάτων τους.

Πεζοδρόμιο: Το υπερυψωμένο ή άλλως διαχωριζόμενο τμήμα της οδού που προορίζεται για πεζούς.

Πεζόδρομος: Οδός η οποία χρησιμοποιείται αποκλειστικά από τους πεζούς και για είσοδο - έξοδο οχημάτων προς και από ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης, παροδίων ιδιοκτησιών ως και για οχήματα εφοδιασμού ή έκτακτης ανάγκης.

Περιοχή ήπιας κυκλοφορίας: Περιοχή κατοικίας, που έχει χαρακτηριστεί και σημανθεί ως περιοχή ήπιας κυκλοφορίας.

Ποδήλατο: Το όχημα δύο τουλάχιστον τροχών το οποίο κινείται με τη μυϊκή δύναμη εκείνων που επιβαίνουν και μπορεί να υποβοηθείται με βοηθητικό ηλεκτροκινητήρα μέγιστης συνεχούς ονομαστικής ισχύος 0,25 KW και η ισχύς του οποίου μειώνεται σταδιακά και τελικά μηδενίζεται όταν η ταχύτητα του οχήματος φθάσει τα 25 χλμ/ώρα ή νωρίτερα, εάν σταματήσει η ποδηλάτηση. [Όπως ο ορισμός αυτός αντικαταστά-

Θηκε από το άρθρο 1 παρ. 1 Ν 3542/2007 (ΦΕΚ Α΄ 50/2.3.2007, έναρξη ισχύος 3.6.2007.)

**Ποδηλατόδρομος:** Οδός ή τμήμα οδού αποκλειστικής κυκλοφορίας ποδηλάτων.

**Ρυμουλκό:** Το μηχανοκίνητο όχημα που χρησιμοποιείται μόνο για την έλξη άλλων οχημάτων.

**Ρυμουλκούμενο:** Το όχημα που στερείται ίδιας κινητήριας δύναμης και είναι κατασκευασμένο κατά τρόπον ώστε να έλκεται από άλλο μηχανοκίνητο όχημα. Στην κατηγορία των οχημάτων αυτών περιλαμβάνονται και τα ημιρυμουλκούμενα. Στα ρυμουλκούμενα δεν περιλαμβάνεται τροχοφόρος εξοπλισμός για τη μεταφορά φορτίου που έλκεται ή ρυμουλκείται με τη χρήση ειδικού εξοπλισμού αποκλειστικά εντός κλειστού χώρου και αποτελείται από άκαμπτο οριζόντιο επίπεδο αμάξωμα επί συμπαγών τροχών μικρής διαμέτρου χωρίς αεροθάλαμο. [Όπως ο ορισμός αυτός αντικαταστάθηκε από το άρθρο 48 παρ. 1 Ν 4313/2014 (ΦΕΚ Α΄ 261/17.12.2014).]

**Στάθμευση:** Η ακινησία του οχήματος για οποιονδήποτε λόγο, πλην της ανάγκης αποφυγής εμπλοκής του με άλλο όχημα που χρησιμοποιεί την οδό ή σύγκρουσης με εμπόδιο ή για τη συμμόρφωσή του με τους κανονισμούς κυκλοφορίας, εφόσον η χρονική περίοδος ακινητοποίησης του οχήματος δεν περιορίζεται στον απαιτούμενο χρόνο για την επιβίβαση ή αποβίβαση επιβατών ή φόρτωση ή εκφόρτωση πραγμάτων.

**Στάση:** Η ακινησία του οχήματος επί χρόνο απαιτούμενο για την επιβίβαση ή αποβίβαση επιβατών ή φόρτωση ή εκφόρτωση πραγμάτων.

**Συνδυασμός οχημάτων (συρμός):** Τα οχήματα που είναι συνδεδεμένα και κινούνται ως μία μονάδα.

**Τουριστικός λιμένας σκαφών αναψυχής (Μαρίνα)** είναι ο χερσαίος και θαλάσσιος χώρος που προορίζεται κατά κύριο λόγο, για την εξυπηρέτηση σκαφών αναψυχής, είτε για αγκυροβόλημα, είτε για μακροχρόνια ή παροδική χερσαία εναπόθεση, είτε για εξυπηρέτηση των διερχόμενων σκαφών (παρ. 1 του άρθ. 29 Ν 2160/1993, ΦΕΚ



Α' 118). [Όπως ο ορισμός αυτός προστέθηκε με το άρθρο 23 παρ. 1 Ν 4058/2012 (ΦΕΚ Α' 63/22.3.2012).]

**Τρίτροχο όχημα:** Το μηχανοκίνητο όχημα με τρεις συμμετρικούς τροχούς, του οποίου είτε η μέγιστη εκ κατασκευής ταχύτητα είναι μεγαλύτερη των 45 χιλιομέτρων την ώρα είτε ο κυλινδρισμός του κινητήρα του είναι μεγαλύτερος των 50 κυβικών εκατοστών, εάν είναι εξοπλισμένο με κινητήρα εσωτερικής καύσης. Επίσης ως τρίτροχο όχημα λογίζεται και το τετράτροχο όχημα, εκτός των ελαφρών τετράτροχων οχημάτων της κατηγορίας των μοτοποδηλάτων, του οποίου το απόβαρο κενού οχήματος, μη συμπεριλαμβανομένου του βάρους του καυσίμου ή του μίγματος καυσίμου-ελαίου ή των συσσωρευτών των ηλεκτρικών οχημάτων, δεν υπερβαίνει τα 400 χιλιόγραμμα, όταν το όχημα προορίζεται για επιβατικές μεταφορές ή τα 550 χιλιόγραμμα, όταν προορίζεται για μεταφορές εμπορευμάτων και του οποίου η μέγιστη καθαρή ισχύς δεν υπερβαίνει τα 15 KW.

**Τροχιόδρομος:** Όχημα που κινείται επί σιδηροτροχιών κατά μήκος των οδών με ηλεκτροκίνητο, που τροφοδοτείται από ηλεκτροφόρο γραμμή και προορίζεται για τη μεταφορά προσώπων ή και πραγμάτων.

**Φώτα δείκτη κατεύθυνσης (φλας):** Τα φώτα του οχήματος που χρησιμοποιούνται για να προειδοποιούν τους λοιπούς χρήστες της οδού ότι ο οδηγός πρόκειται να αλλάξει κατεύθυνση προς τα δεξιά ή προς τα αριστερά.

**Φώτα διασταύρωσης (μεσαία):** Τα φώτα του οχήματος που χρησιμοποιούνται για το φωτισμό της οδού μπροστά από το όχημα και τα οποία δεν προκαλούν θάμβωση ή δυσχέρεια στους οδηγούς που έρχονται αντίθετα και στους λοιπούς χρήστες της οδού.

**Φώτα έκτακτης ανάγκης (σύστημα φωτεινού συναγερμού):** Τα φώτα του οχήματος που αναβοσβήνουν και χρησιμοποιούνται όταν το όχημα έχει ακινητοποιηθεί και δημιουργείται κίνδυνος για τους τρίτους από την ακινησία του οχήματος.

**Φώτα θέσης μπροστά (μικρά):** Τα φώτα του οχήματος που χρησιμοποιούνται για να διακρίνεται αυτό και το πλάτος του από μπροστά.

**Φώτα θέσης πίσω (μικρά):** Τα φώτα του οχήματος που χρησιμοποιούνται για να διακρίνεται αυτό και το πλάτος του από πίσω.

**Φώτα στάθμευσης:** Τα φώτα που χρησιμοποιούνται για να δεικνύουν την παρουσία σταθμευμένου οχήματος. Αυτά μπορούν να αντικαθιστούν τα εμπρόσθια και τα οπίσθια φώτα θέσης.

**Φώτα ομίχλης:** Τα φώτα του οχήματος που χρησιμοποιούνται για τη βελτίωση του φωτισμού της οδού σε περιπτώσεις ομίχλης, χιονόπτωσης, ραγδαίων βροχών, νεφών, καπνού ή κονιορτού.

**Φώτα οπισθοπορείας:** Τα φώτα του οχήματος που χρησιμοποιούνται για το φωτισμό της οδού πίσω από το όχημα και τα οποία προειδοποιούν ότι το όχημα θα κινηθεί ή κινείται προς τα πίσω.

**Φώτα τροχοπέδησης (φρένων):** Τα φώτα του οχήματος που χρησιμοποιούνται για να ειδοποιούν αυτούς που κινούνται πίσω από το όχημα ότι ο οδηγός τροχοπεδεί (φρενάρει).

**Φώτα πορείας (μεγάλα):** Τα φώτα του οχήματος που χρησιμοποιούνται για φωτισμό της οδού σε μεγάλη απόσταση μπροστά του.

**Φώτα όγκου:** Τα φώτα που τοποθετούνται σε ορισμένα οχήματα με κινητήρα και ορισμένα ρυμουλκούμενα κοντά στο ακρότατο σημείο του πλάτους και όσο πιο κοντά στο υψηλότερο σημείο του οχήματος και που χρησιμοποιούνται για να διακρίνεται με ευκρίνεια ο όγκος αυτού.

**Φώτα πλευρικά:** Τα φώτα που τοποθετούνται επί των πλευρών του οχήματος για να δεικνύουν την παρουσία του από το πλάι.

**Φώτα ειδικά:** Τα φώτα που χρησιμοποιούνται για επισήμανση είτε οχήματος που έχει προτεραιότητα είτε οχήματος ή ομάδας οχημάτων, η παρουσία των οποίων επί της οδού επιβάλλει στους λοιπούς χρήστες των οδών να λαμβάνουν ιδιαίτερες προφυλάξεις και ειδικότερα για επισήμανση φαλαγγών οχημάτων, υπερμεγεθών οχημάτων, καθώς και οχημάτων εξοπλισμού κατασκευών ή συντήρησης οδών.

Φωτιστική διάταξη οπίσθιας πινακίδας κυκλοφορίας: Η διάταξη που επιτρέπει να εξασφαλίζεται ο φωτισμός του χώρου που προορίζεται για την οπίσθια πινακίδα κυκλοφορίας και που μπορεί να αποτελείται από διάφορα οπτικά στοιχεία.

Φώτα ημέρας: Τα φώτα που χρησιμοποιούνται κατά τη διάρκεια της ημέρας για να καθιστούν ένα όχημα περισσότερο ορατό από μπροστά, όταν το όχημα είναι εν κινήσει.

Φωτιστική επιφάνεια: Προκειμένου για φώτα, η ορατή επιφάνεια από την οποία προέρχεται το φως, προκειμένου δε για αντανακλαστικά στοιχεία, η ορατή επιφάνεια εκ της οποίας αντανακλάται το φως. [Όπως η παρ. 1 του άρθρου 2 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 11 παρ. 1 N 3399/2005 (ΦΕΚ Α΄ 255) και τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 παρ. 1 N 3542/2007 (ΦΕΚ Α΄ 50/2.3.2007, έναρξη ισχύος 3.6.2007).]

2. Θεωρούνται ως πεζοί τα πρόσωπα που σπρώχνουν ή σύρουν: α) βρεφικά οχήματα, β) καθίσματα ασθενών ή ατόμων με αναπηρίες (ΑμεΑ), γ) οποιοδήποτε μικρό όχημα χωρίς κινητήρα ή δίκυκλο ή τρίκυκλο όχημα με κινητήρα, ο οποίος δεν είναι σε λειτουργία, δ) ποδήλατο. Επίσης τα πρόσωπα που κινούνται σε τροχήλατα καθίσματα με ταχύτητα πεζού ή με τροχοπέδιλα (πατίνια). [Όπως η παρ. 2 του άρθρου 2 τροποποιήθηκε με τα άρθρα 1 παρ. 2 και 96 N 3542/2007 (ΦΕΚ Α΄ 50/2.3.2007, έναρξη ισχύος 3.6.2007).]

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

### ΣΗΜΑΝΣΗ - ΔΙΑΓΡΑΜΜΙΣΗ - ΣΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

**Άρθρο 3. — Υποδείξεις και σήματα που δίνουν οι τροχονόμοι.**

1. Αυτοί που χρησιμοποιούν τις οδούς υποχρεούνται να συμμορφώνονται αμέσως με τις πιο κάτω υποδείξεις και σήματα που δίνουν οι τροχονόμοι όταν ρυθμίζουν την κυκλοφορία.

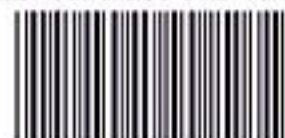
α) Βραχίονας υψωμένος κατακόρυφα σημαίνει: «Προσοχή, διακοπή πορείας» για όλους που χρησιμοποιούν την οδό, από όλες τις κατευ-

# ΚΩΔΙΚΕΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

Στην ίδια σειρά κυκλοφορούν:

- **ΣΥΝΤΑΓΜΑ**  
Χαράλαμπος Χρυσανθάκης
- **ΑΣΤΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ** 4η έκδοση 2014  
Ιωάννης Κ. Καράκωστας
- **ΚΩΔΙΚΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ** 4η έκδοση 2014  
Αίλα Καρατζά
- **ΠΟΙΝΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ** 6η έκδοση 2015  
Λεωνίδας Κοτσαλής
- **ΚΩΔΙΚΑΣ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ** 5η έκδοση 2014  
Λάμπρος Χ. Μαργαρίτης
- **ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ** 5η έκδοση 2015  
Χαράλαμπος Χρυσανθάκης
- **ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ** 2η έκδοση 2015  
Αία Αθανασίου, Γεώργιος Σωτηρόπουλος
- **ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ** 3η έκδοση 2015  
Ιωάννης Ληξουριώτης
- **ΜΙΣΘΩΣΕΙΣ & ΟΡΟΦΟΚΤΗΣΙΑ**  
Θεόδωρος Στίγκας
- **ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ** 2η έκδοση 2014  
Χρίστος Μυλωνόπουλος
- **ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ** 2η έκδοση 2014  
Χαράλαμπος Χρυσανθάκης
- **ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ** 5η έκδοση 2015  
Θεόδωρος Π. Φορτσάκης

ISBN: 978-960-562-404-0



15350